

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Bebekler Ölmesin: Ebeler Bebekler El Ele”

Proje Kodu:

615D8C737CDDC

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Prof. Dr. Serap EJDER APAY
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Araştırmacılar:

Sibel TEKGÜNDÜZ
Berrin KADIOĞLU
İbrahim Hakkı TÖR
Mualla Şeyma Akça
Semiha ALTIN
Tutku BUĞDAY
Eda Sümeyye ARIK

Ekim, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	
Özet	
Materyal ve Yöntem	
Proje Uygulamasına Ait Görseller	
Sonuçlar	

ÖNSÖZ

Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Merkezi Projeleri Komisyonuna sunduğumuz “Bebekler Ölmesin: Ebeler Bebekler El Ele?” adlı projemiz ilgili Komisyonun 615D8C737CDDC proje kodu ile sayılı kararı ile 1.950,00 ₺ (TL) desteklenmiştir.

Ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösteren birçok demografik gösterge arasında, perinatal ve çocukluk çağı ölüm hızları en önemli olanlardır. Bu göstergelerden özellikle bebek ölüm hızları, ekonomik kalkınma düzeyi ve bunun sağlığa yansımaları gösterir. Ancak ekonomik gelişme yanında sosyo-kültürel faktörler de çocukluk çağı mortalite oranlarını etkileyen faktörler arasındadır. Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin önemli amaçlarından birisi de bebek ve çocuk ölümlerinin 2015 yılına kadar üçte iki oranında azaltılmasıdır. Bu amacın doğumun eğitimli bir sağlık personeli tarafından yapılması, sekiz önlenebilir hastalığa karşı aşılamanın yapılması ve kadının statüsünün eğitime ve iş yaşamına katılımının artırılarak yükseltilmesi aracılığı ile gerçekleştirilebileceği öngörülmektedir. Türkiye’de son on yıldaki ekonomik gelişmeler ve sağlık sisteminde “Sağlıkta Dönüşüm Programı” çerçevesinde yapılan düzenlemeler sonucunda bebek ölüm hızında hızlı bir azalma gerçekleşmiştir. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları (TNSA) sonucuna göre bebek ölüm hızı, 1998-2003 ile 2003-2008 yılları arasındaki on yıllık dönemde yüzde 48 azalmıştır. 2008 yılı bebek ölüm hızı binde 17, çocuk ölüm hızı ise binde 6 olarak bildirilmiştir. Bebek ölüm hızının azaltılması için bebek ölümlerinin izlenmesi yanında ölüm nedenlerinin de doğru olarak belirlenmesi ve bunlara yönelik koruyucu ve önleyici önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu amaçla ölüm sürecine etki eden toplumsal, ailevi, maternal, tıbbi ve sağlık sistemine ait faktörlerin ayrıntılı olarak incelenmesi ve toplumdaki kişilerin bilinçlendirilmesi ve farkındalık yaratılması gerekir. Bu amaçla Erzurum ilindeki bebek ölümlerine dikkat çekerek bu konuda farkındalık oluşturulmak istenmektedir.

ÖZET

Bebek ölümleri, temel sağlık göstergeleri arasında yer almaktadır. Aynı zamanda bir ülkenin refah seviyesine de işaret etmektedir. Bebek ölümlerinin fazla olması, bir ülkenin yeterli derecede üreme sağlığı, anne ve çocuk sağlığı hizmeti veremediğini söylemektedir. Bu yüzden, sağlık politikaları aracılığıyla ilk müdahale edilen alanlardan bir tanesi anne ve bebek ölümlerini azaltmaya yönelik uygulamaların pratiğe koyulmasıdır. Türkiye, bu anlamda, anne ve bebek ölümlerini azaltmak için somut politikalar izlemiş ve ölümleri azaltmıştır. Buna karşılık, açıklanan 2015 ölüm istatistikleri incelendiğinde, Türkiye genelinde bebek ölüm hızı düşme eğiliminde olduğunu fakat halen istenilen hedefe ulaşamadığımızı görüyoruz. Bu proje ile Erzurum Şehir Hastanesinde hedef kitle olan annelerin farkındalıklarını artırmak için broşür ve bebek bezi dağıtılıp, kişilerin soruları cevaplandırılarak farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. İlgili hastaneden resmi izin alındıktan sonra; önceden belirlenen gün ve saatte hastanede yeni doğmuş anneler ziyaret edilerek bebek bezleri ve broşür dağıtılmıştır. Hedeflenen etkinlik çalışmaları sonrasında katılımcılardan fotoğraf görüntüleri alınmıştır. Ve katılımcıların etkinlik sonrası görüşleri sorgulanmıştır. Bu proje ile Erzurum Şehir Hastanesinde hedef kitle olan annelerin farkındalıklarını artırmak için broşür ve bebek bezi dağıtılmış, kişilerin soruları cevaplandırılarak farkındalık oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: ebe, bebek ölümü, farkındalık

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 20 Ekim 2021 tarihinde Erzurum Şehir Hastanesinde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projeye başlarken bebek ölüm nedenleri araştırılmıştır. Daha sonra mevcut durumu geliştirmek ve gereksinimi olan annelerin faydalanabilmesi ve enfeksiyonun önlenmesi için daha neler yapılabileceği araştırılmıştır. Araştırma sonucunda toplanan bilgiler bir araya getirilerek bir broşür oluşturulmuştur. Hem elde edilen bilgiler hem de görseller bir broşür taslağı üzerinde bir araya getirilmiş ve basılmıştır. Ayrıca annelere doğum sonu dönemde enfeksiyonu önlemek için bebek bezi dağıtılmıştır. Annelerin soruları cevaplanmış ve izin alınan kişiler ile fotoğraf çekimi yapılmıştır.

Ülkemizde çocuk ölümlerinin %30'unu bebek ölümleri oluşturur. Bu ölümlerin %60'ı doğumdan sonra ki bir ay içerisinde görülür. Kalan kısım ise ilk bir aydan sonra başlayan ve bir yaşına kadar olan ölümlerdir. Bir yaşına kadar olan ölümler çevre ve bakım koşullarının düzeltilmesi ile önlenir.

Ülkemizde bebek doğumlarının kendi kendine yada komşu yardımıyla sık bir şekilde gerçekleşmesi bu doğumlar sırasında sağlık hizmetleri ve personelinin faydalanmamış olması bebek ölümünü artırmaktadır.

Türkiyede bebeklerin %60'a yakını ölmeden önce hekim tarafından muayne edilerek önlenir.

Bebek Ölümünün Sebepleri Nelerdir?

- Solunumun başlamaması
- Doğum komplikasyonları
- Kötü beslenme
- Annenin eğitimi, sağlık bilgisi
- Kızamık
- Sıtma
- İshal
- Kansızlık

Bebek Ölümünü Önlemek İçin Neler Yapmalıyız?

- Anne bilinçlendirilmeli
- Bulaşıcı hastalıklara karşı bebek aşılanmalı
- Hijyene dikkat edilmeli
- Emzirme düzenine dikkat edilmeli
- Bebeğin yatma pozisyonu sırt üstü olmalı

Şekil 2. Proje Etkinliği İçin Hazırlanan Broşürün 2. sayfa

Şekil 3. Proje Ekibi

Şekil 4. Proje Kapsamında Hazırlanan Broşürlerin, Çocuk Bezinin Dağıtılması

Proje hakkında bilgilendirmelerin yapılması ve sorulan soruların cevaplandırılması

SONUÇLAR

Araştırma kapsamında hazırlanan broşürler ve bebek bezleri dağıtıldı. Bebek Ölümleri konusunda broşürlerin dağıtıldığı, vatandaşlardan olumlu geri bildirimler alındı. Bu araştırma sayesinde önemi bir olgu olan bu konuya dikkat çekilerek toplumsal farkındalık oluşturuldu. Projemizi destekleyerek toplumda bu konu üzerine farkındalık oluşturmamızı sağlayan Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne teşekkür ederiz.